
سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری

محسن ایمنی

گروه حسابداری، موسسه آموزش عالی آیندگان، تنکابن، ایران

علی سرورخواه

گروه مدیریت، موسسه آموزش عالی آیندگان، تنکابن، ایران

سرشناسه: ایمنی، محسن، ۱۳۶۵-
عنوان و نام پدیدآور: سیستم های اطلاعاتی و حسابداری/گردآوری و تدوین محسن ایمنی ، علی سرورخواه
مشخصات نشر: تهران : مروارید درخشان اندیشه، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری: ۲۹۰ ص. : مصور، جدول
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۰۰۸۰-۸-۹
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
یادداشت : کتابنامه
موضوع: حسابداری
شناسه افزوده: سرورخواه، علی، ۱۳۶۲، نویسنده-
رده بندی کنگره:
رده بندی دیویی :
شماره کتابشناسی ملی:
اطلاعات رکورد کتابشناسی:

نام کتاب : سیستم های اطلاعاتی و حسابداری
نام پدیدآورندگان اعم از مولفان، مترجمان، گردآورندگان : محسن ایمنی، علی سرورخواه
ویراستار و صفحه آرایی : واحد ویراستاری مروارید درخشان اندیشه
طراح جلد: سهیل فاخری
نوبت چاپ : اول
سال چاپ : ۱۴۰۲
شمارگان : ۵۰۰
شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۹۰۰۸۰-۸-۹
قیمت : ۱،۰۰۰،۰۰۰ ریال
نشانی: تهران - بلوار عدل - بالاتر از چهارراه عدل - کوچه گلزار یکم - پلاک ۳۶

تقدیم به

روح مادرم، آنکه روشنایی بخش زندگیم بود
ایمنی

تقدیم به

خانواده عزیزم و همسر مهربانم
سرورخواه

فهرست

صفحه

عنوان

۱۱	پیشگفتار.....
	بخش یکم: مقدمه و مفاهیم اساسی
۱۵	فصل اول - کلیات و مفاهیم سیستم.....
۱۶	مقدمه و واژه‌شناسی.....
۱۹	محیط سیستم.....
۱۹	انواع سیستم‌ها.....
۲۱	مفهوم آن‌تروپی.....
۲۲	حالت سیستم.....
۲۲	ویژگی‌های و خصوصیات سیستم‌ها.....
۲۵	مبادله و اثرگذاری.....
۲۵	اثرگذاری متقابل محیط و سیستم.....
۲۶	مبادله داخلی و خارجی یک سیستم.....
۲۶	زیرسیستم‌ها.....
۲۹	فصل دوم - سیستم اطلاعاتی.....
۳۰	مقدمه.....
۳۰	تعریف سیستم اطلاعات.....
۳۳	تفاوت بین داده‌ها و اطلاعات.....
۳۳	وظیفه یک سیستم اطلاعات چیست.....
۳۴	انواع سیستم‌های اطلاعات سازمانی.....
۳۵	ارکان سیستم‌های اطلاعاتی.....
۳۶	ساختار یک سیستم اطلاعاتی.....
۳۷	مزایای استفاده از سیستم‌های اطلاعات.....
۳۷	انواع سیستم‌های اطلاعات.....
۳۸	۱- سیستم پردازش تبادل اطلاعات (TPS).....
۳۹	۲- سیستم اطلاعات مدیریت (MIS).....
۳۹	۳- سیستم اتوماسیون اداری (OAS).....
۳۹	۴- سیستم پشتیبانی تصمیم (DSS).....

۴۰	۱-۴- خصوصیات سیستم‌های اطلاعات تصمیم.....
۴۰	انواع سیستم‌های پشتیبانی تصمیم.....
۴۱	تفاوت سیستم‌های اطلاعات مدیریت عالی (EIS) و عناصر تأثیرگذار بر سیستم‌های اطلاعات.....
۴۲	بازخورد.....
۴۵	فصل سوم - سیستم اطلاعاتی حسابداری.....
۴۶	مقدمه.....
۴۷	تاریخچه سیستم‌های اطلاعات حسابداری.....
۴۸	تعریف سیستم اطلاعات حسابداری.....
۵۲	نقطه اشتراک سیستم‌های حسابداری.....
۵۲	سیستم اطلاعاتی مدیریت (MIS).....
۵۳	رابطه AIS با MIS.....
۵۳	جایگاه AIS در MIS.....
۵۴	پيوست: تاریخچه سیستم‌های حسابداری در ایران.....
۶۱	فصل چهارم - فرآیند معاملات در سیستم اطلاعاتی حسابداری.....
۶۲	مقدمه، حسابداری و دفترداری.....
۶۳	تفاوت حسابداری و دفترداری.....
۶۳	چرخه حسابداری.....
۷۲	سیستم‌ها کدینگ.....
۷۴	قضایات انسانی و فن آوری اطلاعات.....

بخش دوم: فن آوری‌های مستندسازی

۷۷	فصل پنجم - نمودار جریان‌ها (فلوچارت‌ها).....
۷۸	مقدمه.....
۷۸	انواع نمودار (فلوچارت).....
۸۰	ابزار و نشانه‌های نمودارها.....
۸۱	اشکال فلوچارت‌ها.....
۸۲	نمودار (فلوچارت) نمونه.....
۸۴	نمودار سازی و سیستم‌های اطلاعات حسابداری.....
۸۹	فصل ششم - نمودار جریان داده‌ها (DFD).....
۹۰	مقدمه.....

۹۰	علائم ترسیم DFD و ملاحظات طراحی
۹۵	تفاوت نمودار جریان داده‌ها و فلوچارت‌ها
۹۷	مجموعه سطوح DFDs
۱۰۰	طراحی پایگاه داده
۱۰۷	فصل هفتم - مدل سازی منابع، رخدادهای، عوامل و مکان (REAL)
۱۰۸	مقدمه
۱۱۰	انواع سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری
۱۱۲	مدل سازی REAL
۱۱۹	ایجاد یک پایگاه داده از یک مدل REAL

بخش سوم: تحلیل سیستم و فن آوری اطلاعات

۱۲۵	فصل هشتم - فن آوری اطلاعات (IT)
۱۲۶	مقدمه
۱۲۷	عوامل انتخاب فن آوری اطلاعات
۱۲۹	فن آوری‌های اطلاعاتی مورد استفاده در AIS
۱۳۰	۱- صفحه گسترده
۱۳۳	۳- سیستم‌های دفتر کل
۱۳۳	۴- نرم افزار پیشرفته وب
۱۳۴	۵- سیستم‌های برنامه‌ریزی منابع
۱۳۷	فصل نهم - زبان گزارشگری توسعه پذیر تجارت (XBRL)
۱۳۸	مقدمه
۱۳۹	مراحل تکامل پیشرفت گزارشگری مالی
۱۴۰	زبان گزارشگری توسعه پذیر تجارت (XBRL)
۱۴۰	تاریخچه زبان گزارشگری توسعه پذیر تجارت (XBRL)
۱۴۴	توسعه پذیری
۱۴۵	فضای نام
۱۴۵	سند نمونه
۱۴۵	ساختار زبان گزارشگری توسعه پذیر تجارت (XBRL)
۱۴۸	تأثیر فن آوری بر گزارشگری مالی
۱۵۰	XARL امنیت گزارشگری مالی بر مبنای XML

۱۵۲	فواید به کارگیری XARL
۱۵۳	فصل دهم - برنامه ریزی منابع سازمانی (ERP)
۱۵۴	مقدمه
۱۵۴	تجارت الکترونیک
۱۵۹	ورود اطلاعات، پردازش اطلاعات، ذخیره سازی، خروجی و کنترل های داخلی
۱۶۰	سیستم برنامه ریزی منابع سازمانی (ERP)

بخش چهارم: فرآیند کسب و کار (تجارت)

۱۶۹	فصل یازدهم - فرآیند فروش و وصول مطالبات
۱۷۰	مقدمه
۱۷۰	زنجیره ارزش پورتر
۱۷۱	شرح فرآیند
۱۷۴	اسناد و مدل سازی
۱۷۸	کنترل های داخلی در فرآیند فروش و وصول مطالبات
۱۸۱	فن آوری اطلاعات در فرآیند فروش و وصول مطالبات
۱۸۳	فصل دوازدهم - فرآیند خرید و پرداخت
۱۸۴	مقدمه
۱۸۴	شرح (توصیف) فرآیند
۱۸۷	اسناد و مدل سازی
۱۹۰	کنترل های داخلی در فرآیند خرید و پرداخت
۱۹۴	فن آوری اطلاعات در فرآیند خرید و پرداخت
۱۹۵	روابط میان فرآیندهای کسب و کار (فرآیندهای عملیاتی)
۱۹۹	فصل سیزدهم - سایر فرآیندهای تجاری
۲۰۰	مقدمه
۲۰۰	۱- فرآیند تبدیل (تسعیر)
۲۰۶	۲- فرآیندهای تأمین مالی
۲۰۸	۳- فرآیند منابع انسانی
۲۱۰	روابط بین فرآیندها

بخش پنجم: سایر موضوعات مرتبط با AIS

۲۱۵	فصل چهاردهم - کنترل های داخلی
-----	-------	--------------------------------------

۲۱۶	مقدمه
۲۱۶	اهمیت و تعریف کنترل داخلی
۲۱۹	خطرات (ریسک‌ها)
۲۲۲	چارچوب‌های کنترل داخلی COSO
۲۲۸	انواع کنترل‌های داخلی
۲۲۸	الف- کنترل‌های داخلی عملیاتی (اداری)
۲۲۹	ب- کنترل‌های داخلی حسابداری (مالی)
۲۲۹	انواع کنترل‌های داخلی حسابداری (مالی)
۲۲۹	محدودیت‌های ذاتی کنترل داخلی
۲۳۰	وظایف و مسئولیت‌های حساب‌رسان مستقل
۲۳۱	وجه تمایز و اشتراک حساب‌رسان مستقل با حساب‌رسان داخلی
۲۳۲	پیشینه نقش حسابرسی داخلی
۲۳۲	پیش‌نیازهای نقش آفرینی حسابرسی داخلی
۲۳۳	آینده حسابرسی داخلی
۲۳۴	حسابرسی داخلی نوین در ایران
۲۳۵	فصل پنزدهم - جرایم کامپیوتری و امنیت فن آوری اطلاعات
۲۳۶	مقدمه
۲۳۷	خطرات و تهدیدات تجاری برای سیستم اطلاعاتی
۲۳۷	تقلب (کلاه‌برداری)
۲۳۸	خطا یا اشتباه
۲۳۸	وقفه و تأخیر در ارائه خدمات
۲۳۹	افشای اطلاعات محرمانه
۲۳۹	نفوذ (دسترسی غیرمجاز به شبکه)
۲۳۹	سرقت اطلاعات
۲۴۰	دستکاری اطلاعات
۲۴۰	نرم‌افزارهای سوءاستفاده
۲۴۱	حملات جلوگیری از سرویس‌دهی
۲۴۱	وب‌سایت‌های خرابکاری
۲۴۱	اخاذی

۲۴۲	مرتکبین جرم‌های کامپیوتری
۲۴۴	امنیت اطلاعات
۲۴۶	اهداف کنترل برای فن‌آوری اطلاعاتی و مرتبط (COBIT)
۲۴۹	فصل شانزدهم - حسابرسی سیستم‌های کامپیوتری
۲۵۰	مقدمه
۲۵۰	انواع حسابرسی
۲۵۵	حسابرسی و کامپیوتر
۲۵۵	هدف‌های حسابرسی سیستم‌های کامپیوتری
۲۵۶	مراحل رسیدگی به سیستم‌های کامپیوتری
۲۵۷	کارشناسان حسابرسی سیستم‌های کامپیوتری
۲۵۸	وظایف کارشناسان حسابرسی سیستم‌های کامپیوتری
۲۵۹	کنترل‌های داخلی در سیستم‌های کامپیوتری
۲۵۹	کنترل‌های سازمانی در یک مرکز کامپیوتر
۲۶۰	کنترل‌های سازمانی و تقلب کامپیوتری
۲۶۱	برنامه‌ریزی حسابرسی در سیستم‌های کامپیوتری
۲۶۴	تفاوت کنترل‌های عمومی و کاربردی
۲۶۴	حسابرس و کنترل‌های حفاظت و ایمنی
۲۶۵	برنامه‌ریزی و خطر حسابرسی
۲۶۶	برنامه حسابرسی سیستم‌های کامپیوتری
۲۶۶	زمان‌بندی حسابرسی سیستم‌های کامپیوتری
۲۶۷	مراحل کنترل و ارزیابی کنترل‌های حسابداری
۲۷۱	فصل هفدهم - مدل‌های تصمیم‌گیری و مدیریت دانش
۲۷۲	مقدمه
۲۷۳	اطلاعات زیادی (خارج از نیاز) و سایر موانع تصمیم‌گیری مناسب
۲۷۷	مدل‌های تصمیم‌گیری و مدیریت دانش
۲۸۳	فهرست منابع و مأخذ

پیشگفتار

گزارشگری مالی در واحدهای اقتصادی، بازتاب نیازهای اطلاعاتی و انتظارات گروه‌های گوناگون استفاده‌کننده از صورت‌های مالی، چون سرمایه‌گذاران، اعتباردهندگان، دولت (هم در نقش سیاست‌گذار و هم به‌عنوان سرمایه‌گذار) و مدیران است که برای اتخاذ تصمیمات درست و بجای اقتصادی، برنامه‌ریزی، اعمال نظارت و پاسخگویی، به این اطلاعات نیاز دارند. با افزایش استفاده از رایانه در دو دهه گذشته حسابداران فرصت طراحی و ایجاد سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری را در جهت کمک به مدیران به وجود آوردند. لذا توسعه این سیستم‌ها باعث بهبود گزارشگری و نتیجتاً اتخاذ تصمیم‌گیری مناسب توسط مدیران و سایر ذی‌نفعان را با خود به همراه خواهد داشت.

این مجموعه شامل پنج بخش و هفده فصل می‌باشد که به ترتیب بدین شرح می‌باشد:

بخش یکم: مقدمه و مفاهیم اساسی

فصل اول: کلیات و مفاهیم سیستم

فصل دوم: سیستم اطلاعاتی

فصل سوم: سیستم اطلاعاتی حسابداری

فصل چهارم: فرآیند معاملات در سیستم اطلاعاتی حسابداری

بخش دوم: فن‌آوری‌های مستندسازی

فصل پنجم: نمودار جریان‌ها (فلوچارت‌ها)

فصل ششم: نمودار جریان داده‌ها (DFD)

فصل هفتم: مدل سازی منابع، رخدادهای، عوامل و مکان (REAL)

بخش سوم: تحلیل سیستم و فن آوری اطلاعات

فصل هشتم: فن آوری اطلاعات (IT)

فصل نهم: زبان گزارشگری توسعه پذیر تجارت (XBRL)

فصل دهم: برنامه ریزی منابع سازمانی (ERP)

بخش چهارم: فرآیند کسب و کار (تجارت)

فصل یازدهم: فرآیند فروش و وصول مطالبات

فصل دوازدهم: فرآیند خرید و پرداخت

فصل سیزدهم: سایر فرآیندهای تجاری

بخش پنجم: سایر موضوعات مرتبط با AIS

فصل چهاردهم: کنترل های داخلی

فصل پانزدهم: جرایم کامپیوتری و امنیت فن آوری اطلاعات

فصل شانزدهم: حسابرسی سیستم های کامپیوتری

فصل هفدهم: مدل های تصمیم گیری و مدیریت دانش،

موضوعات این کتاب می تواند در مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد رشته حسابداری و مدیریت مورد استفاده دانشجویان قرار گیرد. از کلیه عزیزانی که در تهیه و چاپ این مجموعه یاری نمودند از جمله سرکار خانم فاطمه زهرا منتظری، مریم پورقاسم و فاطمه رسول پور و انتشارات رنا صمیمانه تشکر می نمایم.

در خاتمه علی رغم تلاش فراوان در تالیف این مجموعه، پر واضح است کاستی های احتمالی نیز وجود داشته که از کلیه اساتید محترم و دانشجویان عزیز تقاضا می شود هرگونه نظر یا پیشنهاد سازنده خود را برای اصلاح چاپ های بعدی از طریق ناشر یا آدرس به اینجانبان اطلاع دهند.

علی سرورخواه

alisorourkhah@gmail.com

محسن ایمنی

imeni@aihe.ac.ir

بخش یکم: مقدمه و مفاهیم اساسی

فصل اول: کلیات و مفاهیم سیستم

فصل دوم: سیستم اطلاعاتی

فصل سوم: سیستم اطلاعاتی حسابداری

فصل چهارم: فرآیند معاملات در سیستم اطلاعاتی حسابداری

فصل اول

کلیات و مفاهیم سیستم

اهداف آموزشی فصل،

بعد از مطالعه این فصل:

- توان تعریف سیستم را خواهید داشت.
- با انواع سیستم‌ها آشنا خواهید شد.
- ویژگی‌ها و خصوصیات سیستم را خواهید دانست.
- مفهوم زیرسیستم‌ها را درک خواهید کرد.